

Newsletter nr 8

Biuro ds. Jakości Kształcenia



Spis Treści

- 1. 13-te Forum zapewniania jakości EUA**
 - 2. Konferencja "Ars Docendi"**
 - 3. Projekt Fundacji Rektorów Polskich realizowany wraz z firmą Pearson Central Europe Edukacja dla przyszłości - jakość kształcenia**
 - 4. ZIP - konkursy na programy szkół letnich**
 - 5. Dostosowanie programów studiów na UW**
-

1. Europejskie Forum Zapewniania Jakości w Wiedniu 15-17 listopada 2018 r. (13th European Quality Assurance Forum - Broadening the scope of QA)

Już po raz 13-ty, tym razem w stolicy Austrii, przedstawiciele uczelni oraz europejskich i światowych organizacji zajmujących się problematyką zapewniania jakości, mieli okazję spotkać się na obradach poświęconych zagadnieniom jakości w szkolnictwie wyższym. Z roku na rok widoczny jest wzrost ogólnej liczby uczestników Forum, ale także coraz wyraźniejszy udział przedstawicieli spoza Europy. W obradach biorą udział nie tylko przedstawiciele europejskich uniwersytetów, ale również azjatyckich, afrykańskich czy amerykańskich.

Tegoroczne Forum zatytułowane „Broadening the scope of quality assurance” skupiło się przede wszystkim na sposobach tworzenia systemów zapewniania jakości, obejmujących tak szeroki zakres działań, jak nauka, nauczanie, badania, zarządzanie, administracja oraz usługi dla

społeczeństwa.

Oczywiście sama idea nie jest niczym nowym, gdyż już we wstępie do ESG (*The European Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area*) podkreślono, że instytucje szkolnictwa wyższego powinny posiadać politykę zapewniania jakości, która obejmuje wszystkie aspekty działania uczelni. Jednak przez wiele lat uwaga skupiona była głównie na obszarze *Teaching and Learning*. Prawdą jest także, że dydaktyka akademicka skupia w sobie niemal wszystkie wcześniej wymienione obszary, jednak coraz wyraźniej widać potrzebę większej współpracy w zakresie np. społecznego zaangażowania i odpowiedzialności uczelni.

Podczas dwudniowych obrad zorganizowano zarówno sesje plenarne, panele dyskusyjne, jak i szereg równoległych warsztatów. Uczestnicy Forum mieli okazję dyskutować m.in o:

-zmianach w niemieckim systemie akredytacji szkół wyższych - **(Changes in the German accreditation system: a new equilibrium between universities, agencies and the German Accreditation Council),**

-zapewnianiu jakości administracji uniwersyteckiej na przykładzie Szwecji **(Quality of administration in higher education - the Swedish example),**

-mierzeniu i porównywaniu osiągnięć efektów uczenia się w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego **(CALOHEE: A new innovative approach towards quality assurance?)**

-monitorowaniu jakości kształcenia za pomocą mediów społecznościowych, **(The wisdom of students: monitoring quality via social media and student reviews),**

- Europejskiej bazie ocen akredytacyjnych - DEQAR. **(The Database of External Quality Assurance Results (DEQAR) - Quality at your fingertips),**

-zapewnianiu jakości w obszarze badań - **(Designing a framework for internal quality assurance of research in a Flemish University of Applied Sciences).**

To oczywiście zaledwie część bardzo bogatego programu. Z prezentacjami można zapoznać się na stronie: <https://eua.eu/events/14-13th-european-quality-assurance-forum.html>

Dwa zagadnienia/wystąpienia poruszone podczas obrad zasługują na

szczególne zainteresowanie. Obydwa poświęcone były szerszemu spojrzeniu na zachodzące zmiany w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego. Pierwsze, zatytułowane **Perspectives on QA Findings from the Bologna Process Implementation Report** (David Crosier, Eurydice Chaired by Karl Dittrich, EQAR), przedstawia, z różnych perspektyw, stopień wdrożenia procesu bolońskiego. Zaprezentowany podczas wystąpienia Raport, wykorzystując dane zbierane ze wszystkich krajów-sygnatariuszy deklaracji bolońskiej, dostarcza zarówno informacji jakościowych, jak też ilościowych (danych statystycznych). Tegoroczny dokument, zaprezentowany po raz pierwszy podczas Konferencji Ministrów Szkolnictwa Wyższego w Paryżu (24-25 maja 2018 r.), potwierdza, że ESG, a także systemy zapewniania jakości są szeroko rozpowszechnione w Europie. Podczas prac nad Raportem zdiagnozowano jednak kilka istotnych problemów. Wciąż w wielu krajach studenci nie są traktowani jako równorzędni partnerzy w procesach zapewniania jakości, proces wzajemnej uznawalności (*recognition*) wciąż nie jest automatyczny, obszar szkolnictwa wyższego nie jest dostatecznie „otwarty” na zróżnicowane grupy społeczne. Mowa tu zarówno o młodzieży z uboższych środowisk społecznych, dla których wyższe wykształcenie nadal jest poza zasięgiem, jak i o dysproporcjach płci w niektórych dyscyplinach naukowych. W zakresie mobilności studenckiej, istotnym problemem wciąż pozostaje fakt, że wymiana ta pozostaje niemal jednokierunkowa. Nadal kraje Europy zachodniej w tym Austria i Szwajcaria przyjmują najwięcej studentów.

Druga prezentacja, która naszym zdaniem zasługuje na szczególne wyróżnienie, zatytułowana **The changing higher education landscape** (autor [Dirk Van Damme](#), OECD,) diagnozuje jeszcze głębsze problemy. Autor zaprezentował badania i dane ukazujące, że pomimo znacznego wzrostu liczby osób z wyższym wykształceniem w Europie, nie można odnotować znacznego przyrostu kompetencji, a tym samym umacniania ekonomicznego społeczeństw. Kształtowane na uczelniach wyższych kompetencje bardzo często nie są przydatne na rynku pracy. Według autora dyplomy uniwersyteckie nie stanowią już gwarancji i potwierdzenia odpowiednich i poszukiwanych na rynku pracy umiejętności (np. firma Ernst&Young usunęła dyplom uniwersytecki z kryteriów rekrutacyjnych w zakresie potwierdzania kompetencji). Należy wspomnieć, że istotną rolę w dyskusji dotyczącej problemu kształtowania - właściwych dla rynku pracy - kompetencji odgrywają zjawiska globalizacji i digitalizacji. Krajami które wciąż skupiają największy potencjał i uzyskują najlepsze wyniki w kształceniu to Stany Zjednoczone i Wielka Brytania. Digitalizacja z kolei wymusza posiadanie coraz bardziej zaawansowanych umiejętności i permanentne ich aktualizowanie. Coraz wyraźniej widać, że bez podnoszenia kompetencji w procesie uczenia się przez całe życie można

bardzo szybko utracić pozycję na rynku pracy i nie obroni jej już dyplom uczelni wyższej. W krajach anglosaskich, a szczególnie w Stanach Zjednoczonych, na popularności zyskują tzw. *open badges*, które można otrzymać w świecie cyfrowym po uprzednim udowodnieniu posiadania konkretnych umiejętności. Niekiedy te cyfrowe „plakietki” /odznaki”, szczególnie w wirtualnej rzeczywistości, stają się głównym wyznacznikiem i potwierdzeniem posiadania określonych kompetencji. Prezentacja zakończyła się postawieniem kilku znaczących pytań: czy cyfrowe odznaki (*open badges*) i portfolio staną się stopniowo ważniejsze i istotniejsze niż kwalifikacje formalne? Czy alternatywne sposoby nauki i rozwijania umiejętności oraz kształcenie pozaformalne i nieformalne staną się dominujące? Autor oczywiście nie podaje odpowiedzi na postawione przez siebie pytania, stwierdza jednak, iż aby utrzymać znaczenie kwalifikacji uniwersyteckich, świat zewnętrzny musi mieć zaufanie do mechanizmów, które gwarantują ich jakość i przydatność.

Serdecznie zachęcamy wszystkich zainteresowanych do głębszego przestudiowania prezentacji pod linkiem: <https://eua.eu/events/14-13th-european-quality-assurance-forum.html>

Przygotowała: mgr Katarzyna Wileńska

Konferencja „Ars Docendi”-Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

Konferencja „Ars Docendi”-Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

10 grudnia 2019 r. odbyła się trzecia edycja ogólnokrajowej konferencji zatytułowanej *Ars Docendi - rozwijanie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich i doktorantów*. Spotkanie to, jak co roku, dotyczyło głównie kwestii związanych z dydaktyką akademicką. Tegoroczny program konferencji odnosił się do następujących zagadnień:

- Możliwości zapewnienia nowo zatrudnionemu wykładowcy kompleksowego programu rozwoju jego kompetencji dydaktycznych? Sposobów motywowania do poświęcenia czasu i wysiłku na rozwój tych kompetencji.
- Kompetencji dydaktycznych, które warto rozwijać u nauczycieli akademickich. Metod diagnozowania potrzeb zarówno pojedynczych osób, jak też jednostek, w których są oni zatrudnieni.

- Potrzeby i możliwości wpływania na postawy osób kształcących studentów.
- Form wspierania rozwoju zawodowego nauczycieli akademickich: hospitacji, konsultacji, udziału w forach dyskusyjnych, repozytoriów, staży dydaktycznych krajowych i zagranicznych, szkoleń stacjonarnych, wyjazdowych, on-line, itd.
- Możliwości zagwarantowania, że zdobyta wiedza i umiejętności dydaktyczne będą trwałe i wykorzystywane w praktyce.
- Możliwości i sposobów zapewnienia wysokiej jakości działań skierowanych do doktorantów i nauczycieli akademickich.
- Sposobów przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu nauczycieli akademickich.

W trakcie intensywnych obrad, podzielonych na sesje plenarne, a także sesje posterowe, uczestnicy dyskutowali nad zmianami wynikającymi z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ich wpływem na dydaktykę akademicką. Konferencja była również dobrym miejscem do wymiany doświadczeń w zakresie realizacji programu PO WER i związanych z nim działaniami dotyczącymi podnoszenia kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich. Niektóre uczelnie (np. Uniwersytet Jagielloński) posiadają już doświadczenia w realizacji tych zadań w Programie. Wnioski, które zostały zaprezentowane (szczególnie podczas sesji posterowej) z pewnością będą cenne dla naszej uczelni, która właśnie rozpoczyna realizację programu doskonalenia dydaktycznego kadry akademickiej.

Podczas panelu dyskusyjnego poświęconego dydaktyce akademickiej Uniwersytet Warszawski reprezentowała Prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. UW dr hab. Jolanta Choińska- Mika

Ostatnią i znaczącą częścią spotkania była dyskusja nad kształceniem doktorantów w szkołach doktorskich, w tym nad kształtowaniem kompetencji dydaktycznych tych przyszłych nauczycieli akademickich. Przedstawiciele różnych uczelni dzielili się zarówno pomysłami na organizację szkół doktorskich, jak też przedstawiali już wykorzystywane metody kształcenia (Design Thinking, TIK, Debriefing).

Przygotowała mgr Katarzyna Wileńska

**Projekt Fundacji Rektorów Polskich
realizowany wraz z firmą Pearson Central
Europe Edukacja dla przyszłości - jakość**

Fundacja Rektorów Polskich wraz z firmą Pearson Central Europe rozpoczęła realizację projektu badawczego *Edukacja dla przyszłości – jakość kształcenia*, którego efektem będzie publikacja poświęcona nowym wyzwaniom stojącym przed uczelniami wyższymi w obszarze jakości kształcenia, wynikającym m.in. z rewolucji technologicznej (rewolucja 4.0) czy przemian społeczno-kulturowych. Jednym z nich jest skuteczne kształtowanie kompetencji społecznych i obywatelskich, innowacyjności i przedsiębiorczości, w które powinien być „wyposażony” absolwent uczelni wyższej.

Badania w ramach projektu dotyczyć też będą roli uczelni w procesie integracji form kształcenia w kontekście uczenia się przez całe życie oraz organizacji kształcenia w odniesieniu do zapisów Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Wśród działań projektowych znalazło się m.in. spotkanie fokusowe ze studentami, w którym wzięli udział reprezentanci studentów z Uniwersytetu Warszawskiego, Szkoły Głównej Handlowej, Politechniki Warszawskiej i Politechniki Łódzkiej. Podczas tego spotkania zapytano studentów o ich opinię dotyczącą - oferowanej przez ich uczelnie - edukacji dla przyszłości. Wnioski z tego spotkania, ale także wstępne wyniki prac projektowych zaprezentowane zostały podczas seminarium skierowanego do Pełnomocników ds. jakości kształcenia, które odbyło się 23 listopada 2018 r. w siedzibie Fundacji Rektorów Polskich w Warszawie. Poświęcone ono było dostosowaniu kształcenia do współczesnych wyzwań tak, by zapewnić jego dobrą jakość rozumianą jako „kształcenie dla przyszłości”. Omówiono także kilka przykładowych działań już podjętych przez polskie uczelnie. Wśród referentek z UW znalazły się m.in. doc. Anna Rosner, która m.in. na przykładzie działań Katedry im. Tadeusza Mazowieckiego i Szkoły Edukacji PAFW i UW rozważała możliwe w ramach studiów uniwersyteckich sposoby kształtowania postaw obywatelskich i weryfikowania osiągnięcia założonych efektów kształcenia oraz Jolanta Urbanik, Pełnomocnik Rektora ds. Realizacji Procesu Bolońskiego oraz Koordynator ds. nauczania języków obcych na UW, która wygłosiła referat zatytułowany *Kompetencje mediacyjne w nauczaniu języków*.

Poniżej załączamy link do prezentacji z seminarium:

<https://www.frp.org.pl/pl/aktualnosci/617-seminarium-edukacja-dla-przyszlosci-jakosc-ksztalcenia.html>

Na marzec 2019 r. planowana jest ogólnopolska konferencja prezentująca wyniki projektu badawczego.

Przygotowała mgr Agata Wroczyńska

ZIP - konkursy na programy studenckich i doktoranckich szkół letnich

Komisja ds. studiów powołana przez JM Rektora w celu realizacji zadań w „Programie zintegrowanych działań na rzecz rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego” wybrała najlepsze projekty programów szkół letnich w językach obcych zgłoszone do konkursu ogłoszonego Zarządzeniem nr 43 Rektora UW z dnia 25 kwietnia 2018 r.

Dofinansowanie ze środków PO WER ścieżka 3.5 otrzymają:

1. Wydział Psychologii, szkoła letnia *Psychologiczne mechanizmy powstawania i rozwiązywania konfliktów* – szkoła letnia wyjazdowa
2. Wydział Lingwistyki Stosowanej, Katedra studiów Interkulturowych Europy Środkowo-Wschodniej, szkoła letnia *Polsko-ukraińska szkoła letnia. Polsko-ukraińskie pogranicze kulturowe: od Renesansu do współczesności* – szkoła letnia wyjazdowa
3. Wydział Filozofii i Socjologii, Instytut Filozofii, szkoła letnia *Poza faszyzm: od diagnozy zjawiska do możliwego przeciwdziałania* – szkoła letnia wyjazdowa ;
4. Wydział Historyczny, Instytut Archeologii oraz Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW, szkoła letnia *MUSTIS 2018: Odkryć, opisać, zrozumieć. Archeologia rzymskiego miasta* – szkoła letnia wyjazdowa
5. Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii, szkoła letnia *Academia Inkubatora Big Data* - szkoła letnia stacjonarna
6. Wydział Neofilologii, szkoła letnia *Kompetencje interkulturowe w zespołach wielokulturowych* – szkoła letnia stacjonarna.

Komisja ds. Studiów Doktoranckich powołana przez JM Rektora w celu realizacji zadań w „Programie zintegrowanych działań na rzecz rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego” dokonała wyboru projektów szkół letnich zgłoszonych do konkursu ogłoszonego Zarządzeniem nr 48 Rektora UW z dnia 12 maja 2018 r.

Dofinansowanie ze środków PO WER ścieżka 3.5 otrzymają:

1. Wydział Psychologii, doktorancka szkoła letnia *Matlab, EEGLab, SPM, Python i Psychopy - podstawy programowania, projektowania eksperymentów i analizy danych EEGi fMRI przy użyciu wymienionych narzędzi* – szkoła letnia stacjonarna.
2. Wydział Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji, doktorancka szkoła letnia *Letnia Szkoła Solidarności* – szkoła letnia wyjazdowa.

Jednostki, których projekt szkoły letniej studenckiej lub doktoranckiej nie został zakwalifikowany do Programu ZIP w tej turze konkursu mogą wziąć udział w kolejnej turze zgłaszając ten sam lub inny projekt szkoły letniej.

Przygotowały: mgr Agata Wroczyńska i mgr Katarzyna Wileńska

Dostosowanie programów studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020

Na początku grudnia skierowane zostało do Wydziałów oraz innych jednostek prowadzących studia pismo z Biura Spraw Studenckich o sygnaturze BSS 441-136/2018 w związku z dostosowywaniem - do wymogów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce - programów studiów rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020. Do pisma załączony został także

- wniosek o dostosowanie programów
- wniosek o utworzenie nowego kierunku studiów
- instrukcja

Uprzejmie przypominamy, że wypełniony wniosek o dostosowanie programu studiów/utworzenie nowego kierunku wraz z pismem przewodnim, uchwałą Rady Wydziału oraz opinią Samorządu Studentów należy przekazać za pośrednictwem Biura Spraw Studenckich do zaopiniowania Senackiej Komisji ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia w terminie do 15 lutego 2019.



Spokojnych świąt Bożego Narodzenia, spędzonych z bliskimi, w ciepłej, rodzinnej atmosferze, oraz samych szczęśliwych dni w nadchodzącym nowym roku życzy Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia dr Agnieszka Janiak-Jasińska oraz zespół Biura ds. Jakości Kształcenia Agata Wroczyńska, Mirosława Szewczuk-Patrykont i Katarzyna Wileńska.



Dziękujemy za lekturę

Biuro ds. Jakości Kształcenia

✉ bjk@adm.uw.edu.pl ☎ 22 5524073

Biuro ds. Jakości Kształcenia UW

ul. Karowa 18, Warszawa
Poland